

AVRUPA BİRLİĞİ TEMEL HAKLAR ŞARTI
(2000/C 364/01)

RESMİ BİLDİRİ

Avrupa Parlamentosu, Konseyi ve Komisyonu aşağıdaki metni Avrupa Birliği'nin
Temel İnsan Hakları Belgesi olarak resmen ilan eder.

Nice'de Yedi Aralık İkibin Yılım.

Avrupa Parlamentosu adına (imza)

Avrupa Birliği Konseyi adına (imza)

Avrupa Komisyonu adına (imza)

ÖNSÖZ

Avrupa’da yaşayan halklar, aralarında gittikçe daha da güçlenen bir birlik yaratmak üzere, ortak değerlere dayanan barışçı bir geleceği paylaşmaya karar vermiş bulunmaktadırlar.

Sahip bulunduğu manevi ve ahlaki mirasın bilincinde olan Avrupa Birliği, insan onurunu, özgürlük, eşitlik ve dayanışma gibi bölünmez evrensel değerler üzerine kurulmuş ve demokrasi ile hukukun üstünlüğüne dayandırılmıştır. Avrupa Birliği, Birlik vatandaşlığını oluşturarak ve bir özgürlük, güvenilirlik ile adalet alanı yaratarak, bireyi Birlik faaliyetlerinin merkezine yerleştirmiştir.

Birlik, bir taraftan Avrupa haklarının kültür ve gelenek farklılıklarına, üye ülkelerin ulusal kimliklerine, bu ülkelerin ulusal-bölgesel-yerel düzeylerdeki kamu yönetim örgütlerine saygı duyarken diğer taraftan da yukarıda belirtilen ortak değerlerin korunma ve geliştirilmelerine katkıda bulunmakta; dengeli ve sürdürülebilir bir kalkınmayı hedeflemekte, aynı zamanda da kişilerin, malların, hizmetlerin ve sermayenin serbestçe dolaşımı ile girişimcilik özgürlüğünü garantiye almaktadır.

Bütün bu amaçlar için toplumda görülen girişimlere, toplumsal gelişmelere ve bilimsel-tekniik ilerlemelere bağlı olarak temel hakların resmi bir belge içerisinde daha görülür duruma getirilmesi ve böylece bu hakların korunmalarının güçlendirilmesi gereği doğmuştur.

Belge, Topluluk ve Birliğin yetki ve görevleri ile bağlılık ilkesini göz önüne de alarak söz konusu hakları özellikle üye ülkelerin paylaştıkları anayasal gelenek ve uluslararası yükümlülüklerde Avrupa Birliği Antlaşması’nda, Topluluk Antlaşmaları’nda, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Konvansiyonu’nda, Avrupa Topluluğu ve Avrupa Konseyi tarafından kabul edilmiş Toplumsal Belgelerde ve Avrupa Toplulukları Mahkemesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında kazandıkları özellikleri ile bir kere daha teyit etmektedir.

Bu haklardan yararlanmak aynı zamanda diğer kişilere, bütün insanlığa ve gelecek kuşaklara karşı ödev ve sorumlulukları da beraberinde getirir.

Yukarıda bütün bu açıklamalara dayanarak, Avrupa Birliği aşağıda belirtilen hakları, özgürlükleri ve ilkeleri resmen tanımaktadır.

BÖLÜM I

ONUR

Madde 1

İnsan Onuru

İnsan onuruna saldırılamaz. İnsan onuruna saygı duyulup korunmalıdır.

Madde 2

Yaşama Hakkı

1. Herkes yaşama hakkına sahiptir.
2. Hiç kimse idam cezasına mahkum edilemez, bu ceza hiç kimseye uygulanamaz.

Madde 3

Kişinin Bütünlük Hakkı

1. Herkesin kendi fiziksel ve zihinsel bütünlüğüne karşı saygı duyulmasını isteme hakkı vardır.
2. Tıp ve biyoloji bilimleri alanlarında, özellikle aşağıdaki hususlar yerine getirilmelidir:
 - İlgili kişilerin, yasalarda belirtilen işlemlere göre özgür ve bilinçli olarak izinlerinin alınması,
 - Özellikle insanlar arasında seçkinciliğe yönelik olanlar da dahil, tür gelişimi uygulamalarının yasaklanması,
 - İnsan bedeninin ve onur kırılmalarının para kazanma aracı yapılmasının yasaklanması,
 - İnsanların klonlama yoluyla üremelerinin/üretmelerinin yasaklanması.

Madde 4

İşkencenin, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleler ile böyle cezaların yasaklanması

Hiç kimseye işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleler uygulanamaz, böyle cezalar verilemez.

*Madde 5***Kölelik ve Angaryanın Yasaklanması**

1. Hiç kimse köle olarak tutulamaz.
2. Hiç kimseden angarya veya zorunlu hizmet istenilemez.
3. İnsan ticareti yasaktır.

BÖLÜM II ÖZGÜRLÜKLER

Madde 6

Özgür ve Güven İçinde Yaşama Hakkı

Herkes, özgür olma ve güven içinde yaşama hakkına sahiptir.

Madde 7

Kişisel ve Aile Hayatına Saygı

Herkes, kendi özel ve aile hayatı ile iletişim faaliyetlerine saygı duyulmasını isteme hakkına sahiptir.

Madde 8

Kişisel Bilgilerin Korunması

1. Herkes, kendine ait kişisel bilgilerin korunması hakkına sahiptir.
2. Söz konusu bilgiler, hukuka uygun bir şekilde, belli amaçlar için ve ilgili kişinin iznine veya yasaların koyduğu diğer haklı nedenlere dayanılarak işleme tabi tutulmalıdır. Herkes, kendisi ile ilgili olarak toplanmış verilere erişmek ve bunların düzeltilmesini sağlamak hakkına da sahiptir.
3. Bu kurallara uyulup uyulmadığının denetimi bağımsız bir yetkili makam tarafından yapılacaktır.

Madde 9

Evlenme ve Aile Kurma Hakkı

Evlenme ve aile kurma hakları, bu hakların kullanışlarını düzenleyen ulusal yasalarla garanti altına alınacaktır.

Madde 10

Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü

1. Herkes, düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir. Bu hakka, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile ister tek başına ister diğerleri ile birlikte bir topluluk içinde, ister kamuya açık olarak, ister özel biçimde, tapınmada, öğretimde, uygulamada ve uymada dini veya inancı açığa vurmaya da dahildir.

2. İnançsızlık hakkı da, bu hakkın kullanılmasını düzenleyen ulusal yasaların hükümlerine uygun olarak kabul edilmiştir.

Madde 11

Düşünceleri Açıklama ve Bilgi Alış-Verişi Özgürlüğü

1. Herkes düşüncelerini açıklama özgürlüğüne sahiptir. Bu hakka fikir edinme ve kamu makamlarının müdahalesi olmadan bilimsel araştırma alanlarında bilgi ve fikir alış-verişi yapma özgürlüğü de dahildir.
2. Medyanın özgürlüğüne ve çoğulculuğuna saygı duyulacaktır.

Madde 12

Toplanma ve Dernek Kurma Özgürlüğü

1. Herkes barışçı bir şekilde toplanma ve özellikle siyasi, işçi sendikaları ve toplum konuları ile ilgili olarak her düzeyde dernek kurma hakkına sahiptir; bu özgürlüğe, herkesin kendi çıkarlarını korumak için işçi sendikaları kurmak ve bu sendikalara katılma hakkı da dahildir.
2. Avrupa Birliği düzeyindeki siyasi partiler, Birlik vatandaşlarının siyasi isteklerini açıklamalarına katkıda bulunurlar.

Madde 13

Sanat ve Bilim Özgürlüğü

Sanatlar ve bilimsel araştırmalarda hiçbir kısıtlama olamaz. Akademik özgürlüğe saygı duyulacaktır.

Madde 14

Öğrenim Hakkı

1. Herkes öğrenim görme, mesleki ve sürekli eğitime erişebilme hakkına sahiptir.
2. Bu hakka, ücretsiz zorunlu öğrenim görme olanağı da dahildir.
3. Demokrasi ilkelerine uygun öğrenim kurumları bulabilme özgürlüğü ile ana-babaların çocuklarını kendi dinsel, felsefi ve eğitsel konularına göre yetiştirme haklarına, bu özgürlük ve hakların kullanılmasını düzenleyen ulusal yasalara göre saygı duyulacaktır.

*Madde 15***Meslek Seçme ve Çalışma Özgürlüğü**

1. Herkes bir işte çalışma ve özgürce seçtiği veya kabul ettiği işini sürdürme hakkına sahiptir.
2. Avrupa Birliği vatandaşları, üye ülkelerden herhangi birisinde iş arama, çalışma, yerleşme hizmet verme haklarını kullanma özgürlüğüne sahiptirler.
3. Üye ülkelerin topraklarında çalışma yetkisi kendilerine tanınan üçüncü ülkelerin vatandaşları da Birlik vatandaşlarının sahip oldukları çalışma şartlarının aynısı olan şartlardan yararlanma hakkına sahiptirler.

*Madde 16***İş Yapma (Girişim) Özgürlüğü**

Birlik yasası ile ulusal yasalara ve uygulamalara göre iş kurma ve yapma özgürlüğü kabul edilmiştir.

*Madde 17***Mal Edinme Özgürlüğü**

1. Herkes yasal olarak edindiği mallarına sahip olma, bunları kullanma, elden çıkarma ve miras bırakma hakkına sahiptir. Kamu yararı olmadan, yasaların belirlediği şartlar gerçekleşmeden, karşılıkları adil tutarda ve uygun bir sürede ödemedен kimsenin malları elinden alınamaz. Taşınmaz malların kullanılması kamu yararının gerektirdiği durumlarda yasalarla düzenlenebilir.
2. Fikri haklar korunacaktır.

*Madde 18***Sığınma Hakkı**

Sığınma hakkı, mültecilerin durumları ile ilgili 28 temmuz 1951 tarihli Cenevre Konvansiyonu ile 31 Ocak 1967 tarihli Protokol kurallarına ve Avrupa Topluluğu'nu oluşturan Antlaşma'nın hükümlerine uygun olarak garanti altına alınacaktır.

*Madde 19***Yer Değiştirme, Ülkeden Çıkarma, Suçlu İadeleri Sırasında Koruma**

1. Toplu sürgün yasaktır.

2. Hiç kimse, kendisinin ölüm cezasına, ya da işkenceye, diğer insanlık dışı veya aşağılayıcı cezaya ciddi olarak tabi tutulma riskinin bulunduğu bir ülkeye sürülemez veya sınır dışı edilemez.

BÖLÜM III EŞİTLİK

Madde 20

Yasalar Karşısında Eşitlik

Yasalar karşısında herkes eşittir.

Madde 21

Ayrımcılık Yasağı

1. Cinsiyet, ırk, renk, etnik veya toplumsal köken, genetik özellikler, dil, din veya inanç, siyasal veya başka konulardaki görüşler, ulusal bir azınlığın üyesi olmak, mal, doğum, engellilik/özürlülük, yaş, cinsel eğilimler gibi hususlara dayanılarak ayrımcılık yapılamaz.

2. Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşmanın ve Avrupa Birliği Antlaşması'nın uygulanmaları kapsamında olmak ve söz konusu bu antlaşmaların özel hükümleri saklı kalmak kaydıyla vatandaşlığa dayalı ayrımcılık da yasaktır.

Madde 22

Kültür, din ve Dil Farklılıkları

Avrupa Birliği, kültür, din ve dil farklılıklarına saygı duyar.

Madde 23

Kadın- Erkek Eşitliği

Kadınlar ve erkekler arasındaki eşitlik, istihdam, iş ve ücret konuları da dahil olmak üzere her alanda sağlanmalıdır.

Eşitlik ile ilgili bu ilke, daha düşük düzeyde temsil edilen cinsiyet için özel avantajlar sağlayacak önlemlerin kabul edilip sürdürülmelerini engellemeyecektir.

Madde 24

Çocuk Hakları

1. Çocuklar, esenlikleri için gereken bakım ve korunma haklarına sahip olacaklardır. Çocuklar, görüşlerini açıkça belirtebilirler. Bu görüşler, onların yaş ve olgunluk düzeyleri ile ilgili konularda dikkate alınacaktır.

2. Çocuklarla ilgili eylem ve işlemlerde, bunlar ister kamu ve ister özel kurumlar tarafından gerçekleştirilecek olsun, dikkate alınacak birinci husus çocukların yararı olmalıdır.

3. Kendi menfaatlerine ters düşmedikçe her çocuk ana-babasının her ikisiyle de düzenli olarak kişisel ve doğrudan ilişki kurup bu ilişkiyi sürdürme hakkına sahiptir.

Madde 25

Yaşlıların Hakkı

Avrupa Birliği, yaşlıların bağımsız ve onurlu bir yaşam sürme ve toplumsal ve kültürel hayata katılma haklarını tanır ve bu haklara saygı duyar.

Madde 26

Özürlü Kişilerin topluma Katılmaları

Avrupa Birliği, özürlü kişilerin bağımsızlıklarını, sosyal ve mesleki açıdan içinde yaşadıkları topluma katılıp katkıda bulunmalarını sağlayacak önlemlerden yararlanma haklarını tanır ve bu haklara saygı duyar.

BÖLÜM IV DAYANIŞMA

Madde 27

Çalışanların, İşyerlerinde Bilgi Edinme ve Danışma Hakları

Çalışanların veya onların temsilcilerinin Topluluk yasası ile ulusal yasaların ve uygulamaların saptadığı şartlara ve durumlara bağlı olarak, uygun düzeylerde ve uygun zamanlarda bilgi edinme ve danışma hakları garanti altına alınmalıdır.

Madde 28

Toplu Pazarlık ve Eylem Hakkı

İşçiler ve işverenler veya bunların kuruluşları, topluluk yasası ile ulusal yasaların ve uygulamaların belirttiği hususlara göre gerekli, uygun düzeyde toplu pazarlık yapmak ve sonuçlandırmak, karşılıklı çıkarların çatıştığı durumlarda da –grev de dahil olmak üzere- söz konusu çıkarlarını korumak için topluca eylem yapmak haklarına sahiptirler.

Madde 29

İş Bulma Hizmetlerine Erişebilme Hakkı

Herkes ücretsiz olarak iş bulma hizmetine erişme hakkına sahiptir.

Madde 30

Haksız Yere İşten Çıkarılmaya Karşı Korunma

Topluluk yasası ile ulusal yasaların ve uygulamaların hükümlerine bağlı olarak her çalışan haksız yere işten çıkarılmaya karşı korunma hakkına sahiptir.

Madde 31

Adil Çalışma Şartları

1. Her çalışan, kendi sağlığına, güvenliğine ve onuruna uygun çalışma şartlarında iş görme hakkına sahiptir.
2. Her çalışan, azami çalışma saatlerinin sınırlandırılması, günlük ve haftalık dinlenme süreleri ve ücretli yıllık izin haklarına da sahiptir.

*Madde 32***Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Çalışan Gençlerin Korunması**

Çocukların çalıştırılması yasaktır. İstihdama kabul için minimum yaş, öğretimden ayrılmanın minimum yaşından daha erken olamaz bu kurallar saklı kalmak kaydıyla ve sınırlı durumlarda bu yaşın düşürülmesi hariç olmak üzere gençler için daha yararlı kurallar benimsenebilir.

İşe kabul edilen gençlerin çalışma şartları onların yaşlarına uygun olmalı; kendilerinin de ekonomik olarak sömürülmeye ve güvenliklerine, sağlıklarına, fiziksel, zihinsel, ruhsal, toplumsal gelişmelerine zarar verebilecek veya öğretimlerini zorlaştıracak, engelleyecek işlere karşı korunmalıdırlar.

*Madde 33***Aile ve Meslek Hayatı**

1. Aileler, yasal, ekonomik ve toplumsal korumalardan yararlanmalıdırlar.
2. Aile hayatı ile iş hayatının bağdaştırılması bakımından herkes, anne olmakla bağlantılı bir nedenden dolayı işten çıkarılmaya karşı korunma hakkı ile ücretli annelik, ayrıca doğumdan veya bir çocuğun evlat edinilmesinden sonra ücretli velilik izni haklarına sahip olacaktır.

*Madde 34***Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım**

1. Avrupa Birliği, annelik, hastalık, iş kazaları, bağımlılık veya yaşlılık gibi durumlarda ve iş kaybı durumunda Birlik Yasası ile ulusal yasaların ve uygulamaların kurallarına göre koruma sağlayan sosyal güvenlik haklarını ve sosyal hizmetleri tanır ve bu hak ve hizmetlere saygı duyar.
2. Avrupa Birliği içerisinde yasal olarak ikamet eden veya dolaşan herkes, birlik Yasası ile ulusal yasalara ve uygulamalara göre sosyal güvenlik sistemlerinden ve sosyal fırsatlardan yararlanma hakkına sahiptir.
3. Toplumdan dışlanma ve yoksulluk konularıyla mücadele ile ilgili olarak Birlik, Topluluk yasası ve ulusal yasalarla uygulamaların ilkelerine göre, olanakları

elverişli olmayan herkese uygun bir yaşam sağlamak için sosyal yardım ve konut yardımı haklarını kabul ederek bu haklara saygı duyar.

Madde 35

Sağlık Koruma

Herkes, ulusal yasalar ile uygulamaların belirlediği şartlara göre koruyucu sağlık sistemlerine erişme ve tıbbi tedaviden yararlanma haklarına sahiptir. Avrupa Birliği'nin tüm politikalarının saptanmasında ve uygulamasının gerçekleştirilmesinde insan sağlığının korunmasının sağlanmasına birinci derecede öncelik verilir.

Madde 36

Genel Ekonomik Yasalara İlişkin Hizmetlere Erişebilme

Avrupa Birliği, Birlik içerisindeki coğrafi ve toplumsal bağlılığı güçlendirmek üzere, Avrupa Topluluğu'nun oluşturan Antlaşmaya uygun olarak ve ulusal yasalar ile uygulamaların sağladığı şekilde genel ekonomik yararlarla ilişkin hizmetlere erişebilme hakkını tanır ve bu hakka saygı duyar.

Madde 37

Çevrenin Korunması

Çevrenin en ileri derecede korunması ile çevre kalitesinin geliştirilmesi hususları Avrupa Birliği'nin politikalarına dahil edilmeli ve bunların uygulanması sürdürülebilir kalkınma ilkesine göre sağlanmalıdır.

Madde 38

Tüketicinin Korunması

Avrupa Birliği'nin politikaları, tüketicilerin en ileri düzeyde korunmasını sağlamalıdır.

BÖLÜM V

VATANDAŞLIK HAKKI

Madde 39

Avrupa Parlamentosu Seçimlerinde Oy Verme ve Aday Olma Hakkı

1. Avrupa Birliği'nin tüm vatandaşları oturdukları üye ülkede o ülkenin uyrukluğunda olanlar ile aynı şartlarla Avrupa Parlamentosu için oy verme ve Avrupa Parlamentosu'na aday olma haklarına sahiptirler.
2. Avrupa Parlamentosu üyeleri, serbest ve gizli oyla, doğrudan/evrensel oy hakkı kullanılarak seçilirler.

Madde 40

Belediye Seçimlerinde Oy Verme ve Aday Olma Hakkı

Avrupa Birliği'nin tüm vatandaşları kendi oturdukları üye ülkelerde o ülkenin uyrukluğunda olanlar ile aynı şartlarla belediye seçimleri için oy verme ve aday olma haklarına sahiptir.

Madde 41

İyi Yönetilme Hakkı

1. Herkes, konu ve işlerini Avrupa Birliği kurum ve organları tarafından tarafsız ve adil bir şekilde ve makul bir zaman süresi içerisinde ele alınması hakkına sahiptir.
2. Bu hakka:
 - Kendisi ile ilgili olarak olumsuz bir etki yaratacak herhangi bir önlem gerçekleştirilmeden herkesin ifadesinin alınması hakkı;
 - Herkesin, gizlilik konusundaki yasal çıkarlarına ve meslek ve işi ile ilgili gizlilik hususlarına saygı duyularak kendisine ilişkin bilgilere erişebilme hakkı;
 - İlgili idarelerin de verdiği kararların nedenlerini açıklama yükümlülüğü dahildir.

3. Herkes, üye ülkeler yasalarının ortak genel ilkelerine uygun olarak Topluluk kuruluşlarının veya görevlilerinin neden olacağı zararların topluluk tarafından giderilip düzeltilmesi hakkına da sahiptir.

4. Herkes, Avrupa Birliği kurumlarına Antlaşmalarda belirtilen dillerden birisi ile yazılı başvuruda bulunabilir ve aynı dilden yanıt alır.

Madde 42

Belgelere Erişme Hakkı

Birliğin vatandaşlarından herhangi birisi veya üye ülkelerden birisinde oturan ya da tescilli bürosu üye ülkelerden birisinde bulunan gerçek veya tüzel bir şahıs, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu belgelerine erişebilme haklarına sahiptir.

Madde 43

Ombudsmanlık

Birliğin vatandaşlarından herhangi birisi veya üye ülkelerden birisinde oturan ya da tescilli bürosu üye ülkelerden birisinde bulunan gerçek veya tüzel bir kişi adli işlemlerini uygulayan Adalet Mahkemesi ve Asliye Mahkemesi hariç olmak üzere Topluluk kurum ve kuruluşlarının hatalı eylem ve işlemlerinden dolayı Ombudsman'a (Konu Hakemine) başvurma hakkına sahiptir.

Madde 44

Dilekçe Hakkı

Birliğin vatandaşlarından herhangi birisi veya üye ülkelerden birisinde oturan ya da tescilli bürosu üye ülkelerden birisinde bulunan gerçek ve tüzel bir kişi, Avrupa Parlamentosu'na dilekçe ile başvurma hakkına sahiptir.

Madde 45

Dolaşma ve Yerleşme Hakkı

1. Avrupa Birliği'nin her vatandaşı, üye ülkelerin topraklarında özgürce dolaşma ve yerleşme haklarına sahiptir.

2. Oturma ve yerleşme özgürlüğü, Avrupa Topluluğunu oluşturan antlaşma hükümlerine göre Birlik topraklarında yasal olarak oturmakta olan üçüncü ülkelerin vatandaşlarına da tanınabilir.

Madde 46

Elçilikler ve Konsolosluklar Tarafından Korunma

Birliğin herhangi bir vatandaşı kendisinin vatandaşı olduğu üye ülkelerin temsil edilmediği üçüncü bir ülkede bulunduğu sırada diğer bir üye ülkenin elçilik ve konsolosluk yetkilileri tarafından söz konusu üye ülkenin vatandaşları ile aynı şartlarla koruma hakkına sahiptir.

BÖLÜM VI HUKUK İŞLERİ

Madde 47

Hakkın Elde Edilmesi ve Adil Mahkeme Hakkı

Hak ve özgürlükleri Birlik yasaları ile garantiye alınmış olan herhangi bir kimsenin bu hakları ihlal edildiğinde, bu kimse bu maddede belirtilen şartlara uygun bir şekilde bir mahkeme karşısında hakkını geri alma yetkisine sahiptir.

Ayrıca herkes, önceden yasalarla oluşturulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkemede ve makul bir zaman süresi içerisinde adil ve açık yargılamaya tabi olma hakkına da tabidir.

Adil yargıya erişebilmek için gereken durumlarda, yeterli mali olanağı bulunmayanlara hukuki yardım sağlanır.

Madde 48

Suçsuzluk Karinesi ve Savunma Hakkı

1. Suçlanan herkes, yasalara göre suçluluğu kanıtlanıncaya kadar suçsuz kabul edilir.
2. Suçlanan kişilerin savunma haklarına saygı garanti altına alınmıştır.

Madde 49

Ceza Gerektiren Suçlar ile Cezaların

Yasalık ve Dengelilik İlkeleri

1. Hiç kimse olduğu sırada ulusal veya uluslararası yasalara göre suç kabul edilmeyen yaptığı veya yapmadığı bir eylem veya işlem nedeniyle suçlanamaz. Hiç kimseye suçun gerçekleştiği sırada uygulanması gerekenden daha ağır bir ceza verilemez. Eğer cezayı gerektiren bir suçun işlenmesinden sonra yasa daha hafif bir ceza verilmesini öngörecektirse, suça bu daha hafif ceza uygulanır.
2. Bu madde hükmü, gerçekleştiği sırada uluslar topluluğunca kabul edilen genel ilkelere göre suç oluşturan (yaptığı veya yapmayı ihmal ettiği) eylemlerden

dolayı herhangi bir kimsenin mahkeme edilerek cezalandırılması durumu ortadan kaldırmaz.

3. Cezaların ağırlığı, suça göre dengesiz ve nispetsiz olamaz.

Madde 50

**Aynı Suçtan Dolayı İki Kere Yargılanmama
ve Ceza Görmeme Hakkı**

Hiç kimse, Birlik içinde yasalara göre kesin olarak aklandığı veya hüküm giydiği bir suçtan dolayı yeniden yargılanamaz veya cezalandırılmaz.

BÖLÜM VII

GENEL HÜKÜMLER

Madde 51

Kapsam

1. Bu belgenin hükümleri, Avrupa Birliği kurum ve kuruluşları ile üye ülkelere “bağılantılılık” ilkesine göre yöneliktir, buna göre üye ülkeler bu bölgedeki ilkeleri kendi yetkilerine göre izleyecek ve uygulamaları kendi yetkilerine göre gerçekleştireceklerdir.
2. Bu belge, topluluk veya Birlik için yeni yetkiler vermediği gibi Antlaşmaların belirledikleri yetki ve görevleri değiştirmiş de değildir.

Madde 52

Garanti Altına Alınmış Hakların Kapsamları

1. Bu belgeyle tanınan ve verilen hak ve özgürlüklerin kullanılmasının kısıtlanmaları ancak yasalarla yapılır. Bu kısıtlamalarda söz konusu hak ve özgürlüklerin özleri korunur. “Dengelik” ilkesine bağlı olarak söz konusu kısıtlamalar, ancak gereken durumlarda ve Birliğin kabul edebileceği kamu yararı amaçlarını gerçekten karşılıyor veya diğerlerinin hak ve özgürlüklerinin korunması için gerek duyuluyorsa yapılır.
2. Bu belgede topluluk antlaşmalarına veya Avrupa Birliği Antlaşmasına dayanılarak tanınan ve verilen haklar, söz konusu antlaşmalar içerisinde kullanılır.
3. Bu belgede yer olan ve “İnsan Hakları ile Temel Özgürlüklerin korunması konvansiyonu” ile garanti altına alınmış haklarla çakışan haklarla ilgili olarak bölgedeki hakların anlam ve kapsamı, Konvansiyon’daki hakların anlam ve kapsamının aynıdır. Ancak bu hüküm Birlik yasaları ile daha geniş kapsamlı korunmalarını sağlanmasını engellenemez.

*Madde 53***Korumanın Düzeyi**

Bu belgede yer alan hiçbir husus “İnsan hakları ile Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa konvansiyonu” ve üye ülkelerin kendi anayasaları da dahil olmak üzere Birlik yasalarının, uluslararası yasaların, Birliğin, topluluğun veya tüm üye ülkelerin taraf oldukları uluslararası anlaşmaların kendi uygulama alanlarında tanıdığı insan hakları ile temel özgürlükleri sınırlandırıcı veya olumsuz etkileyici biçimde yorumlanamaz.

*Madde 54***Hakların Kötüye Kullanılması Yasağı**

Bu belgede bulunan hiçbir husus, belgede tanınan hak ve özgürlüklerden herhangi birisini ortadan kaldırıcı nitelikte bir hak verildiği veya verilen hakların bu belgede belirtilenden daha geniş kapsamda kullanılabileceği şeklinde yorumlanamaz.